

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

XIII. De tertio exilio Athanasii & de ejus fuga.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

δρθήν εἶναι καὶ δικαίαν Ἰπὺ θεοῦ σὰς τῶν αἰ...
τησιν, ἀλλεῖπον ὁ τῆς αἰρέτικῆς φάλαγγος...
πρωτοβούλους, μὴ εἰτέρις χρεῖται τὰς ἐκ...

A justam rectamq; esse judicans petiti-
nem, Arianae factionis principes recla-
marunt, neutris Ecclesias tribuendas
esse dicentes. Itaque Constantius A-
thanasium plurimum admiratus, Ale-
xandriam dimisit. Mortuus jam erat
Gregorius, ab ipsis Alexandrinis in-
terfectus. Quare viso Pastore suo, A-
lexandrini publica convivium celebra-
re ac festos dies maximo splendore agere
coeperunt, honorem exhibentes Atha-
nasio, & Deum laudibus extollentes.
Verum brevi interjecto tempore, Con-
stantius quidem ex hac vita migravit.

Κεφ. η'.

Περὶ τῆς τρίτης ἐξορίας αὐτοῦ καὶ φυγῆς.

CAP. XIII.

De tertio exilio Athanasii & fuga.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΝ ὁ ἄγοντες εἶπε ἐβέλοιο,
ἀνεμνήσαν τ' ἀθανασίῃ χάριν παρὰ τὸν
ἀδελφὸν γενηνημένης διαφορῆς, καὶ ὡς μικρῶ
δὲν τὰ τ' φύσεως δεσμοῦ διαρρηξάντες, πόλε-
μον ἀνὰ ἀλήλων ἐκίνησαν. τῆτοις ὑπαχ-
θεῖς ὁ κωνσάντιος, ἐκέλευε ἀθῆναι μόνον, ἀλλὰ
καὶ Ῥοδῆναι τὸν θεῖον παρῆρταξεν ἀθανάσιον.
καὶ πᾶσα Ῥωμανία ἐξέπεμψε στρατηγὸν μὲν
Ἰσραήλ ὅτι μάλιστα πλείους, ἀνελεῖν κελεύ-
σας ὡς ἀλιτήριον. ὅπως ἢ καὶ εὐδὲ ἐπέσχευ-
σε, κακῶν δὲ ἐφυγῆ. αὐτὸς ἢ ταῦτα πεπον-
θῆς καὶ παρὰ δόξας (ὡς εἶπε, καλῶν δὲ ἐπὶ τῆς
ἐν ἡτῆ τῆς φυγῆς δόξα λογιστὰ ταῦτα διεξέειπεν.
Ἐξελθὼσάντων ὁμοῦ καὶ τὸν τῆσπον τ' ἀναχω-
ρήσεως, ἐμάνθανέτωσαν παρὰ τῶν ἰδίων. ἤ-
σαν ἡδάρφανοι, συνδραμόντες εἰς Ἰσραήλ τῆς
εἰς τὸ παρῆρξάντων αὐτῶν, καὶ ἀγνοῦσι δεκνῆναι
ἡμᾶς, εἰ καὶ ἔτι ἢ ἀσυμπαθεῖς τυγχάνουσιν,
ἀλλὰ καὶ ἀκροῦτες ἠρεμείωσαν αἰχμησόμε-
νοι. νύξ μὴν γὰρ ἦν ὡς ἔλαβεν ἡμεῖς ἐπανύχι-
ζον, περὶ σὸ καὶ μὴν (ὡς ἀξίως, ὁ ἢ Ἰσραήλ τῆς
τῆς ἐξελθῆς ἐπέσει μὲν Ἰσραηλιτῶν πλείον ἢ
περὶ αἰχμησίων, ἐχόντων ὅπλα, καὶ ἕξιν ἰσχυρὰ,
καὶ ἔλα καὶ ἐλεῖν καὶ ῥοπαλα, καθὰ καὶ πρότερον εἶ-
πεν) καὶ ἰπὺ μὴ ἐκκλησίαν αὐτῶν περιεκύκλωσε,
σησας ἰσραηλιτῶν Ῥωμανίας, ὡς μὴ δυνατῶς
τινὰς ἐξελθῆς ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας παρελ-
θεῖν αὐτῶν. εἶπὲν ἢ ἀλοοῖν ἡγεμένον ἐν τῶσάν-
τη Ῥωμανίᾳ καταλεῖναι εὐδὲ λαὸν, καὶ μὴ
μᾶλλον παρῆρξάντων αὐτῶν, καθεστῆς
ἰπὺ τῶν θεῶν παρῆρξάντων, τὸν μὴ διάκονον

TUM vero ii qui Constantii animū
pro arbitrato suo impellebant, re-
vocarunt illi in memoriam dissidium,
quod ipsi cum fratre intercesserat pro-
pter Athanasium: & quemadmodum
parum abfisset quin ruptis naturæ vin-
culis ad bellum civile prorumperent.
His sermonibus inductus Constantius,
non expelli tantum, verum etiam ma-
ctari Athanasium iussit. Missoque cum
ingentibus copiis Sebastiano Duce, A-
thanasium tanquam scelcratum, è me-
dio tolli præcepit. Quoniam autem
modo ille quidem cum armatis militi-
bus irruerit, hic vero fuga evalerit,
melius ipse referet qui periclitatus ac
præter omnium opinionem servatus
est. Is igitur in defensione fugæ suæ ita
dicit. Requirit tamen modum seces-
sionis meæ, & ex suis discant. Aderant
enim Ariani, & cum militibus irrupe-
rant, ut illorum animos incitarent, me-
que illis ignotum monstrarent. Et
quanquam nulla eos tangit miseratio,
vel audientes tamen quiescant pudore
luffuli. Jam nox erat, & ex plebe qui-
dam pernoctabant, cum collecta expe-
ctaretur. Cum repente supervenit Dux
cum quinque & amplius militum mil-
libus, qui arma & strictos gladios habe-
bant, & sagittas ac tela gestabant &
clavas, uti jam antea dictum est. Et ipse
quidem Ecclesiam circumfedit, militi-
bus quam proxime collocatis, ne quis
forte egredientium ex Ecclesia eos ef-
fugere posset. Ego vero cum absur-
dum existimarem plebem in tanta per-
turbatione deserere, ac non potius pro
salute illius fortiter propugnare, sedens
in cathedra mandavi Diacono, ut

psalmum recitaret, utque populus responderet. Quoniam in seculum misericordia eius. Ac deinde ut omnes abscederent ac domum suam redirent. Sed cum Dux tandem irrupisset, & milites altare circumspicissent ad intercipiendum, clerici quidem & laici qui tunc ibi remanserant, clamabant rogantque ut nos jam abscederemus. Ego vero pertinacius refragabar, me non ante discessurum affirmans, quam universi se subduxissent. Cumque surrexissent & orationem fieri iussissent, rogabam ut postea universi discederent: fatius esse dicens, ut ipse discrimen subirem, quam ut ulli ipsorum quidpiam accideret incommodi. Proinde cum jam plurimi excessissent, ac reliqui subsequerentur, monachi qui illic nobiscum erant, & quidam ex clericis adscendentes abstraxerunt me. Atque ita, veritatem ipsam testor, per medios milites quorum alii altare circumdederant, alii per Ecclesiam oberrabant, transivimus Domino ducente nos ac protegente. Et clam illis excessimus, Deum ipsum glorificantes, quod non prodidisset plebem: sed illam ante dimissam, ipsi salutem nobis querere & manus insidiatorum effugere potuissimus.

A ἀναλινώσκων ψαλμὸν, τὰς ἡλας ἰσπακίαν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· καὶ πάντας ἄτας ἀναχωρεῖν, καὶ εἰς τὰς οἰκὰς ἀπίεσαι. ἀλλὰ τὸ στρατηλάτη λοιπὸν ἐπέσειλθόντι, καὶ τῷ στρατιωτῷ πελαγεῶν τὸ ἱερατεῖον ἐνεκεν τῆς συλλαβεῖν ἡμᾶς, ὁ μὲν δὲρεθένης ἐκεί καὶ κληρικοί καὶ ὁ ἀπὸ τῶν λαῶν ἐδόσαν, καὶ ἤξεν ἀναχωρεῖν ἡδὴ ἡμᾶς. ἐγὼ ὅμως μᾶλλον ἀνέλεγον μη πετέρον ἀναχωρήσειν, εἰ μὴ πάντες καθ' ἕκαστον ἰσπεξέλθουσι. ἀνάστας ἐν καὶ περὶ ἀξίας δὲ χιλίω, ἄτως ἀνιήξιν ἀπίεσαι πᾶσι βέλιον εἶναι λέγων, ἐμὲ κινδυνεύειν, ἢ βλαβεῖναι πᾶσι ἕξ ἡμῶν. ἕξελθόντων τοῦ αὐτοῦ τῶν πλείων, καὶ τῶν λοιπῶν ἐπακολεθῆντων, ὁ σὺ ἡμῖν ὄντες ἐκεί μοναχοὶ καὶ πνὲς τῶν κληρικῶν ἀνελθόντες εἰλκυσαν ἡμᾶς. καὶ ἄτως ἐπιμάξι βελτῆ ἀληθείας τῶν στρατιωτῶν τῶν μὴ περὶ σηκότων τὸ ἱερατεῖον, τῶν ὅ περὶ ερχομένων τὴν ἐκκλησίαν, διήλθον μὲν ἕκαστος ὁδηγῶν καὶ αὐτὸ φυλάττοντι. καὶ λανθάνοντες αὐτοῦ, ἀνεχωρήσαντες δὲ οὐκ ἔλασσοντες με γάλως αὐτὸν τὸν θεόν, ὅτι μὴ περὶ ἐδ' ὡκα μὴ τὸν λαόν, ἀλλὰ περὶ ἐμὴ ψαίτες αὐτοῦ, διασωθῆναι καὶ διεκφυγῆντας χεῖρας τῶν ζήλιῶτων ἡδωθήμεν.

CAP. XIV.

De Georgio, & de malis quae Alexandria perperata sunt.

CUM Athanasius hoc modo ex crucentis illorum manibus evasisset, Georgio, alteri, post Gregorium, lupo, cura gregis illius commissa est. Hic vero crudelius quam quisvis lupus aut ursus aut pardus, in oves grassatus est. Et enim puellas quae perpetuam virginitatem voverant, non solum Athanasii communionem ejurare compulit, verum etiam fidem Patrum anathemate damnare. Porro ministrum ac socium crudelitatis suae habebat Sebastianum quendam, Ducem rei militaris. Qui media in urbe accenso rogo, virgines nudas igni propius admotas, abnegare fidem jubebat. Verum illae, triste ac miserandum spectaculum Christianis simul ac Gentilibus praebentes, & ignominiam hanc maximi honoris instar habuerunt, & inflicta pro fide verbera libenti animo sustinuerunt. Sed haec luculentius exponet ipse eorum pastor Athanasius. Veniens deinde tē-

Κεφ. ιδ'.

Περὶ γεωργίου καὶ τῶν ἐν ἀλεξανδρείᾳ τοῦ μνηθέντων κακῶν.

Οἴτω τέτρατας μαιφόνους ἐκείνων διαφυγόντι χεῖρας, γεωργίου μὲν λυκοῦ ἕτερου τῶν περὶ αὐτῶν ἐκείνων ὁπισθεύθητι ἐξέσταν ὡμότερον ἢ λύκος παντός καὶ ἀρκετὸ καὶ παρδάλεως τοῖς περὶ αὐτοῖς ἐχρήτο. τὰς μὲν γὰρ διαβίτην παρθεναίαν ἰσπερὶ ημῶν, ἐπὶ τῷ ἀθανασίῳ μόνον δὲρεθῆς κοινωνίαν, ἀλλὰ καὶ τῶν πατέρων ἀναθεματίζον τῷ πῖσι ἠνάγκαζε. συνεργου ὅ τῆς ὡμοτήτι ἔχῃ σεβαστιανόν πνα τῶν στρατιωτικῶν κατὰ λόγῳ ἠγέμενον, ὅς ἐν μέση τῆ πόλει πυρὰν ἀνάψας, καὶ ταύτητας παρθένας γυμνάς περὶ αὐτῶν δὲρεθῆς τῷ πῖσι ἐκείδων. αἱ ὅ θεάματα δεινὸν καὶ ἐλεεινὸν πσοῖς ὁμῶς ἐκπίσους προκείμεναι, πμὴν μεγάλῳ τῷ ἀπμῶν ἐνόμιζον, καὶ τὰς ἰσπερ τῆς πίσεως μάστιγας ἀσμένως ἰσπέμενον. καὶ ταῦτα ὅ (αφῆσερον ὁ τέτων πομῶν διηγῆσε). Εἶτα ἐλθὼν τῆ

τεσσα-